

Орфограма. Орфографічна помилка. Принципи української орфографії

Орфограма – написання слова за відповідним правилом або традицією.

Орфографічна помилка – порушення норми написання слова.

Принципи української орфографії

Назва	Пояснення	Приклади
фонетичний	«як чую, так і пишу»: написання збігається з вимовою	- наголошені голосні (<i>кілометр</i>); - префікс с- перед к, ф, п, т, х (<i>сфотографувати</i>); - спрощення в групах приголосних (<i>об'їзний</i>); - чергування (<i>запорізький</i>).
морфологічний	є розбіжності між вимовою й написанням, пов'язані з будовою слова	- префікси роз-, без- (<i>роздоріжжя</i>); - збіг морфем (<i>віддати</i>).
традиційний (історичний)	вимова й написання не збігаються, неможливо застосувати правило	- подвоєння в іншомовних словах (<i>вілла</i>); - я, ю, ї, щ (<i>п'яний</i>); - м'який знак (<i>біль</i>).
розрізнявальний (смисловий)	написання слова залежить від його значення	- омоніми (<i>Віра – віра</i>); - пре-, пере-, при- (<i>присолений – пересолений</i>).

Види орфограм:

1) буквені (пов'язані з написанням букв у слові):

- е/и;
- велика літера;
- подовження/подвоєння.

2) небуквені (пов'язані з іншими графічними знаками або принципами):

- апостроф;
- знак переносу;
- написання разом і окремо.

Завдання 1. Зазначте, який принцип українського правопису пояснює написання слів.

Сміється, Схід, одеський, віддати, Вовк, кишеня, роздоріжжя, козацький, булла, проїзний.

Завдання 2. Викресліть слова, які мають буквені орфограми.

Київський національний університет, роздоріжжя, півострів, завмирати, десерт, арф'яр, пострадянський, крапелька.

Детальніше про принципи правопису ви можете прочитати тут:

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти / Олександр Авраменко. – К. : Грамота, 2018. . – с. 85 – 86.